

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Polszczyzna historyczna – laboratorium komparatystyczne Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia polska	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -	Kod zajęć 03FPLS.22K.02499.23
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Agnieszka Słoboda
Prowadzący zajęcia	Marcin Kuźmicki, Agnieszka Piotrowska-Wojaczyk, Agnieszka Słoboda
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Egzamin
	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zaznajomienie z modelem opisu języka polskiego (jego systemu, leksyki, stylów funkcjonalnych, a także pisowni) w ujęciu diachronicznym i komparatystycznym.
C2	Wskazanie cech różnicujących i utożsamiających języka polskiego na tle innych języków słowiańskich, indoeuropejskich i pozostałych języków świata z perspektywy genetycznej i typologicznej.
C3	Ukazanie współczesnego języka polskiego jako efektu przemian, jakie zachodziły w jego strukturze we wcześniejszych okresach jego istnienia.
C4	Wykształcenie umiejętności lingwistycznej interpretacji tekstów dawnych, prowadzonych z perspektywy diachronicznej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	referuje poglądy na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych języków słowiańskich, ich relacji do języka prasłowiańskiego rozumianego jako hipoteza naukowa oraz do języka staro-cerkiewno-słowiańskiego jako najdawniejszego słowiańskiego języka literackiego, dziś martwego,	FPL_K2_W01, FPL_K2_W02, FPL_K2_W05, FPL_K2_W06, FPL_K2_W07, FPL_K2_W08	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
W2	omawia rolę wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości kształcie wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej.	FPL_K2_W01, FPL_K2_W02, FPL_K2_W05, FPL_K2_W06, FPL_K2_W07	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi czytać ze zrozumieniem i samodzielnie komentować prace teoretyczne z zakresu językoznawstwa (zwłaszcza diachronicznego) oraz prawidłowo posługiwać się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu językoznawstwa diachronicznego,	FPL_K2_U02, FPL_K2_U03, FPL_K2_U10	Egzamin pisemny
U2	potrafi omówić rolę i efekty wzajemnego oddziaływania na siebie języków słowiańskich w trakcie ich rozwoju historycznego ze szczególnym uwzględnieniem roli języka polskiego,	FPL_K2_U02, FPL_K2_U03, FPL_K2_U09, FPL_K2_U10	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów do czynnego uczestniczenia w zespołowym rozwiązywaniu problemów z zakresu lingwistycznej interpretacji polskich i słowiańskich tekstów dawnych.	FPL_K2_K01, FPL_K2_K07	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
-----	-----------------------------	------------------------------	-------------

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Ogólna charakterystyka języka prasłowiańskiego.	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia
2.	Ogólne warunki i przebieg postawiania literackich odmian języków słowiańskich.	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia
3.	Rozwój alfabetów słowiańskich.	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia
4.	Rozpad wspólnoty prasłowiańskiej (fonetyka, słownictwo).	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia
5.	Wpływ polszczyzny na inne języki słowiańskie.	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	<p>Warunki zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywne uczestniczenie w zajęciach, - przygotowanie prezentacji, - uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium ustnego i egzaminu pisemnego. <p>Kryteria oceniania:</p> <p>bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra znajomość poglądów na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych słowiańskich języków literackich, miejsca polszczyzny wśród innych języków słowiańskich, wysoka świadomość roli wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej, bardzo dobra sprawność prezentowania węzłowych problemów dotyczących historycznego rozwoju języka polskiego z perspektywy porównawczej (słowiańskiej)</p> <p>dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z nieznaczными niedociągnięciami zwłaszcza w zakresie wymagających samodzielności: prezentowania węzłowych problemów dotyczących historycznego rozwoju języka polskiego z perspektywy porównawczej (słowiańskiej)</p> <p>dobry (db; 4,0): dobra znajomość poglądów na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych słowiańskich języków literackich, miejsca polszczyzny wśród innych języków słowiańskich, wysoka świadomość roli wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej, dobra sprawność prezentowania węzłowych problemów dotyczących historycznego rozwoju języka polskiego z perspektywy porównawczej (słowiańskiej), wykazująca jednak szerszy niż wyżej zakres niedociągnięć</p> <p>dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca znajomość poglądów na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych słowiańskich języków literackich, miejsca polszczyzny wśród innych języków słowiańskich, zadowalająca świadomość roli wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej, sprawność prezentowania węzłowych problemów dotyczących historycznego rozwoju języka polskiego z perspektywy porównawczej (słowiańskiej) wyróżniająca się stosunkowo dużym stopniem niesamodzielności</p> <p>dostateczny (dst; 3,0): ogólna znajomość poglądów na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych słowiańskich języków literackich, miejsca polszczyzny wśród innych języków słowiańskich, ogólna świadomość roli wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej, sprawność prezentowania węzłowych problemów dotyczących historycznego rozwoju języka polskiego z perspektywy porównawczej (słowiańskiej) wyróżniająca się bardzo dużym stopniem niesamodzielności</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca znajomość poglądów na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych słowiańskich języków literackich, miejsca polszczyzny wśród innych języków słowiańskich, niewielka świadomość roli wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej, niezadowalająca sprawność prezentowania węzłowych problemów dotyczących historycznego rozwoju języka polskiego z perspektywy porównawczej (słowiańskiej)</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. L. Moszyński, Wstęp do filologii słowiańskiej, Warszawa 2006.
2. H. Dalewska-Greń, Języki słowiańskie, Warszawa 1997.
3. E.M. Siatkowska, Szkice z dziejów literackich języków słowiańskich, Warszawa 2004.
4. Słowiańskie języki literackie. Rys historyczny, pod red. B. Oczkovej, E. Szczepańskiej, T. Kwoki, Kraków 2011.
5. Z. Stieber, Świat językowy Słowian, Warszawa 1974.
6. Cz. Bartula, Podstawowe wiadomości z gramatyki staro-cerkiewno-słowiańskiej na tle porównawczym, Warszawa 1981.
7. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianej na czytanie. Ostateczny kształt listy lektur określa wykładowca na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	15
Przygotowanie do zaliczenia	5
Przygotowanie do egzaminu	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FPL_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i ustawicznego jej doskonalenia, a także uznania znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych;
FPL_K2_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współdziałania z innymi, funkcjonowania w zróżnicowanym otoczeniu społeczno-kulturowym oraz zawodowym, także międzynarodowym;
FPL_K2_U02	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać niezłożone problemy badawcze w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa, posługując się ujęciami teoretycznymi, pojęciami, procedurami i sprawnościami właściwymi dla polonistyki;
FPL_K2_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać właściwie dobrane źródła i informacje, także z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, dokonywać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji;
FPL_K2_U09	Absolwent/ka potrafi współdziałać z innymi osobami, planować i organizować prace zespołu, a także kierować nimi;
FPL_K2_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności ogólne, dziedzinowe i specjalnościowe, planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, jak również ukierunkowywać innych w tym zakresie.
FPL_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania literaturoznawstwa i językoznawstwa, procedury poznawcze i metodologie właściwe dla tych dyscyplin, wykorzystywaną na ich obszarze terminologię, jak również właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych tekstów ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich;
FPL_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób główne tendencje rozwojowe literaturoznawstwa i językoznawstwa, a także usytuowanie, miejsce i znaczenie polonistyki w obszarze badań humanistycznych;
FPL_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób fakty i zjawiska z zakresu historii języka polskiego od początków do współczesności, a także miejsca polszczyzny wśród innych języków indoeuropejskich, zwłaszcza słowiańskich;
FPL_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób współczesny język polski wraz z jego uwarunkowaniami analizowanymi z wykorzystaniem podbudowanej teoretycznie wiedzy językoznawczej, a także jego tendencje rozwojowe, etykę i estetykę słowa oraz wieloczynnikowe relacje między językami we współczesnym świecie;
FPL_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu historię Polski i Europy, a także zależności i relacje występujące między wydarzeniami i procesami historycznymi a dziejami języka, literatury i kultury polskiej;
FPL_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie wybrane idee filozoficzne i estetyczne, zarówno te istotne dla zrozumienia przebiegu procesu historycznoliterackiego i jego uwarunkowań, jak i te, które stymulują rozwój humanistyki współczesnej, stanowią zaplecze jej metod, teorii i dyskursów, zwłaszcza w odniesieniu do literaturoznawstwa i językoznawstwa;